

F-35 mají problém. Přehřívají se jim motory, zvyšuje to náklady na provoz

[novinky.cz/clanek/zahranicni-amerika-f-35-maji-problem-prehrivaji-se-jim-motory-zvysuje-to-naklady-na-provoz-40433856](https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-amerika-f-35-maji-problem-prehrivaji-se-jim-motory-zvysuje-to-naklady-na-provoz-40433856)

Alex Švamberk

Pokud by se motory nemodernizovaly, přišla by dodatečná údržba na 38 miliard dolarů (838 miliard Kč), vypočetl kongresový úřad pro rozpočtovou odpovědnost GAO.

Úprava stávajících motorů bude levnější než vývoj nových, potvrdil v březnu serveru Defence One tajemník pro letectvo Frank Kendall: „Nejsme schopni zaplatit vývoj adaptivního motoru AETP (technologie soustředící se zároveň na vysoký výkon i efektivní spotřebu paliva - pozn. red.). Potřebujeme něco dostupného, co by se hodilo pro všechny varianty.“

Vývoj nového tříproudového motoru by přišel na šest miliard dolarů (132 mld. Kč), což by znamenalo, že americké letectvo by mohlo odebrat méně strojů. Navíc není jasné, jestli by se nový motor mohl využívat i ve verzi F-35B pro americkou námořní pěchotu a pro Velkou Británii, která má zkrácený vzlet a přistání.

Pořízení F-35 neznamena jen koupit letadla, musí se počítat s dalšími vysokými náklady.

Domácí

Sázka na relativní jistotu

Modernizace motorů podle viceprezidentky výrobce motorů Jennifer Latkové přináší „nejmenší rizika“, protože tento motor se už ve stroji používá a je uplatněn ve všech třech verzích F-35.

Latková k úpravě motoru podle serveru Defense One řekla, že by se tak mohly vyřešit problémy s dodatečnými náklady na údržbu: „Domnívám se, že by to znamenalo eliminaci všech těchto nákladů.“ Jistá si tím však není, protože neví, jak GAO k uváděné sumě dospěl.

Firma ovšem na svých stránkách uvádí, že se 40 miliard dolarů ušetří.

Motor lze upravovat, protože má modulární koncepci. Firma ovšem neuvedla ani řádově, kolik budou plánované úpravy stát a jak se to projeví na ceně jednoho letadla, která loni u verze F-35A klesla díky masové produkci na 87 milionů dolarů (1,9 miliardy Kč) za kus. Je totiž otázka, co přesně znamená použitý termín úprava jádra motoru.

Každá verze bude potřebovat jiné úpravy

Pentagon už uzavřel dohodu s výrobcem motorů Pratt & Whitney, že provede nezbytné úpravy jádra motoru, aby poskytoval větší výkon pro nově zabudovávanou elektroniku, která má větší spotřebu, a dokázal současně systémy na palubě uchládit.

Aby letoun zanechával co nejmenší tepelnou stopu a byl obtížně detekovatelný infračervenými senzory, je v něm zabudován unikátní systém PTMS. Ten odebírá část vzduchu předtím, než vstoupí do motoru, a chladí s ním radar i další elektronické systémy.

Výrobce Lockheed Martin už v roce 2008 zjistil, že je potřeba větší množství chladícího vzduchu, než bylo plánováno. U plánované verze F-35A Block 4 by pouhé přísávání vzduchu nestačilo, proto mají být upravené motory montovány už do ní.

Uživatelé jednotlivých verzí nyní mají zadat požadavky na chlazení. Výrobce na ně čeká. „Chceme navrhovat modernizaci jádra motoru souběžně s jakýmkoli rozhodnutím nebo jakýmkoli změnami v řešení systému PTMS,“ řekla Latková.

Je proto možné, že motory se budou pro každou verzi upravovat jinak.

Generál Míka: S letouny F-35 získáme úplně jiné možnosti

Domácí

